

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ REPUBLIC OF ARMENIA

Մայրաքաղաքը՝ ԵՐԵՎԱՆ The Capital – YEREVAN CITY

Մշտական բնակչության թվաքանակը , 1 000 մարդ <i>2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	3 026.9	The number of de jure population, 1 000 person <i>as of 1 January, 2013</i>
Բնակչության խտությունը մեկ կմ ² վրա, մարդ	102	The population density per km ² , person
Տարածքը, կմ ²	29 743	Area, km ²

Երկիրը գտնվում է Ասիայի արևմտյան մասում, Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիս-արևելյան հատվածում՝ Կովկասի և Առաջավոր Ասիայի միջև (Կուր և Արաքս գետերի միջին հոսանքների միջգետային տարածքը)

The country is situated in western part of Asia, occupies the north-eastern part of Armenian plateau – between Caucasus and Nearest Asia (the inter-river territory between the middle flows of the rivers Kur and Araks)

Երկիրն ընկած է հս.լ 38°50 ¹ - 41°18 ¹ -ի և ալ.ե. 43°27 ¹ - 46° 37 ¹ - ի միջև		The country is located in the latitude of 38° 50 ¹ - 41° 18 ¹ N. and longitude of 43° 27 ¹ - 46° 37 ¹ E
Անտառային հողեր, %	11.2 ¹	Forest lands, %
Հատուկ պահպանվող տարածքներ, %	11.2 ¹	Special protected territories, %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր, %	69.0 ¹	Agricultural land comprises of the territory, %
Այլ հողեր, %	8.6 ¹	Other lands, %
Պետական սահման		State border
Հյուսիսում՝ Վրաստանի հետ, Արևելքում՝ Ադրբեջանի հետ, Արևմուտքում և հարավ- Արևմուտքում՝ Թուրքիայի հետ, Հարավում՝ Իրանի հետ		In the North with Georgia, In the East with Azerbaijan, In the West and South- West with Turkey, In the South with Iran
Առավելագույն ձգվածությունը, կմ		The greatest extend, km
հյուսիս-արևմուտքից հարավ-արևելք՝	360	from North-West to South- East comprises
արևմուտքից արևելք՝	200	from West to East
Ցամաքի ամենացածր կետը, մ		Earth lowest point, m
Դեբեդ գետի ստորին հոսանքի շրջանը	375	The underflow region of Debed river
Ամենաբարձր կետը, մ		The highest elevation, m
Արագած լեռան գագաթ	4 090	Peak of Aragats mountain
Բարձր լեռնագագաթներ, մ		The high mountaintops, m:
Կապուտջուղ	3 906	Kaputdjugh
Աժդահակ	3 598	Azhdahak
Սպիտակասար	3 555	Spitakasar
Վարդենիս	3 522	Vardenis
Խոշոր գետերը, կմ		The longest rivers, km
Արաքս		The Araks
ՀՀ սահմաններում	192	in the Republic of Armenia
ընդհանուր երկարությունը	1 072	the total length

¹ Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից կազմված
 ՀՀ հողային հաշվեկշռի՝ 2012թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ:
 According to RA land balance formed by the State Committee of Real Estate Cadastre under RA Government as of
 July 1, 2012.

Ախուրյան	186	The Akhuryan
Որոտան		The Vorotan
<i>ՀՀ սահմաններում</i>	111	<i>in the borders of Armenia</i>
<i>ընդհանուր երկարությունը</i>	178	<i>the total length</i>
Դեբեդ		The Debed
<i>ՀՀ սահմաններում</i>	154	<i>in the borders of Armenia</i>
<i>ընդհանուր երկարությունը</i>	176	<i>the total length</i>
Հրազդան	141	The Hrazdan
Աղստև		The Aghstev
<i>ՀՀ սահմաններում</i>	81	<i>in the borders of Armenia</i>
<i>ընդհանուր երկարությունը</i>	121	<i>the total length</i>
Լճեր (2012թ. միջին տարեկան ցուցանիշներ)		Lakes (average annual indicators, 2012)
Սևանա		Sevan
<i>մակերեսը, կմ²</i>	1 276.3	surface, km ²
<i>բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ</i>	1 900.26	the height above sea level, m
Սև		Sev
<i>մակերեսը, կմ²</i>	2.0	surface, km ²
<i>բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ</i>	2 666	the height above sea level, m
Ակնա		Akna
<i>մակերեսը, կմ²</i>	0.8	surface, km ²
<i>բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ</i>	3 032	the height above sea level, m
Միջին ջերմաստիճանը		The average temperature
հունվարին	-5.0° C	in January
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	+1.8° C	deviation from norm 1961-1990
հունիսին	+15.4° C	in June
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	+2.0° C	deviation from norm 1961-1990
Տեղումների քանակը, մմ	536.8	The number of precipitations, mm
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ	-55.2	deviation from norm 1961-1990, mm

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

THE STATE STRUCTURE OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Հայաստանի Հանրապետությունը ինքնիշխան, ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետություն է (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 1):

Հայաստանի Հանրապետության պետական անկախության հռչակագիրն ընդունվել է 1990թ. օգոստոսի 23-ին, իսկ անկախության հռչակման հանրաքվեն անց է կացվել 1991թ. սեպտեմբերի 21-ին: Նույն թվականի դեկտեմբերի 21-ին Հայաստանը դարձել է ԱՊՀ անդամ, 1992թ. մարտի 2-ին՝ ՄԱԿ-ի անդամ, 2001թ. հունվարի 25-ին Եվրախորհրդի անդամ, իսկ 2003թ. փետրվարի 5-ին՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ:

Հայաստանի Հանրապետությունում իշխանությունը պատկանում է ժողովրդին: Հանրապետության Նախագահը Հայաստանի Հանրապետության անկախության, տարածքային ամբողջականության և անվտանգության երաշխավորն է: Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդիր իշխանությունն իրականացնում է Ազգային ժողովը:

Ժողովուրդն իր իշխանությունն իրականացնում է ազատ ընտրությունների, հանրաքվեների, ինչպես նաև Սահմանադրությամբ նախատեսված պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և պաշտոնատար անձանց միջոցով (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 2):

The Republic of Armenia is an independent, democratic, social and legal state (Article 1, Chapter 1, RA Constitution).

The declaration on state independence of the Republic of Armenia was adopted on 23 August 1990 and the referendum on independence declaration was held on 21 September 1991. On 21 December of the same year Armenia became a member of the CIS, on 2 March 1992 – a Member of the United Nations, on 25 January 2001 – a member of the Council of Europe and on 5 February 2003 – a member of the World Trade Organization.

In the Republic of Armenia the power belongs to the people. The president of the Republic is guarantor for the country independence, territorial integrity and security. In the Republic of Armenia the legislative power is implemented by the National Assembly.

The people implement its power through free elections, referendums, as well as through state and local self-government bodies and officials (Article 2, Chapter 1, RA Constitution).

Պետական իշխանությունն իրականացվում է Սահմանադրությանը և օրենքներին համապատասխան՝ օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանությունների բաժանման և հավասարակշռման հիման վրա (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 5):

Պետական լեզուն հայերենն է, որը պատկանում է հնդեվրոպական լեզվախմբին, ազգային արժույթը՝ դրամն է, որը շրջանառության մեջ է դրվել 1993թ. նոյեմբերից:

The state power is implemented in compliance with the Constitution and laws based on the principle distinguishing the legislative, executive and judicial powers (Article 5, Chapter 1, RA Constitution):

The state language is Armenian, which belongs to the Indo-European language group, the national currency is dram, which has been circulated since November 1993.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՆՇՎՈՂ ՏՈՆԵՐԻ ԵՎ ՀԻՇՍԱԿԻ ՕՐԵՐԸ¹
HOLIDAYS AND REMEMBRANCE DAYS IN THE REPUBLIC OF ARMENIA¹

1	Ծննդյան տոներ և Ամանոր Christmas and New Year	Դեկտեմբերի 31-ից հունվարի 2-ը December 31-January 2	Ոչ աշխատանքային Non-working days
	Նախաձննդյան տոներ Days before Christmas	Հունվարի 3,4,5 January 3,4,5	Ոչ աշխատանքային Non-working days
	Սուրբ Ծնունդ և Հայտնություն Christmas and Revelation	Հունվարի 6 January 6	Ոչ աշխատանքային Non-working days
2	Սուրբ Ծննդյան և Հայտնության տոնին հաջորդող՝ Մեռելոց հիշատակի օր Commemoration Day following the Christmas and Revelation	Հունվարի 7 January 7	Ոչ աշխատանքային Non-working days
3	Բանակի օր Army Day	Հունվարի 28 January 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
4	Մայրենի լեզվի օր Mother Tongue's Day	Փետրվարի 21 February 21	
5	Ադրբեջանական ԽՍՀ-ում կազմա- կերպված ջարդերի զոհերի հիշատա- կի և բռնագաղթված հայ բնակչության իրավունքների պաշտպանության օր Remembrance of Slaughter Victims in Azerbaijani SSR and Armenian's Rights Protection Day	Փետրվարի 28 February 28	
6	Կանանց տոն Women's Day	Մարտի 8 March 8	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
7	Մայրության և գեղեցկության տոն Motherhood, Beauty Holiday	Ապրիլի 7 April 7	
8	Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր Remembrance Genocide Victims' Day	Ապրիլի 24 April 24	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
9	Աշխատանքի օր Labour Day	Մայիսի 1 May 1	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
10	Երկրապահի օր Motherland Defender's Day	Մայիսի 8 May 8	
11	Հաղթանակի և խաղաղության տոն Victory and Peace Day	Մայիսի 9 May 9	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day

¹ Ըստ «Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի մասին» ՀՀ օրենքի (ընդունված է 2001թ. հունիսի 24-ին):

According to the RA Law "On holidays and remembrance days in the republic of Armenia"(adopted on 24 June 2001).

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
 GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

12	Ընտանիքի օր Family day	Մայիսի 15 May 15	
13	Հանրապետության տոն Republic Holiday	Մայիսի 28 May 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
14	Երեխաների իրավունքների պաշտպանության օր Children's Rights Protection Day	Հունիսի 1 June 1	
15	Բռնադատվածների հիշատակի օր Remembrance Day of Convicted	Հունիսի 14 June 14	
16	Սահմանադրության օր Constitution Day	Հուլիսի 5 July 5	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
17	Գիտելիքի և դպրության օր Knowledge, Letters and Literature Day	Սեպտեմբերի 1 September 1	
18	Անկախության տոն Independence Day	Սեպտեմբերի 21 September 21	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
19	Ուսուցչի օր Teacher's Day	Հոկտեմբերի 5 October 5	
20	Թարգմանչաց տոն Rendering Day	Հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրը On the second day of October	
21	Տեղական ինքնակառավարման օր Local Self-Government Day	Նոյեմբերի 10 November 10	
22	Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օր Remembrance Earthquake Victims' Day	Դեկտեմբերի 7 December 7	
23	Սուրբ Վարդանանց տոն՝ բարի գործի և ազգային տուրքի օր St Vardanants Day: good deed and national homage Day	Սուրբ Զատիկից 8 շաբաթ առաջ՝ հինգշաբթի օրը On Thursday, 8 weeks before St. Easter	
24	Սուրբ Էջմիածնի տոն St Echmiadzin day	Սուրբ Զատիկից 64 օր հետո, կիրակի օրը On Sunday, 64 days after St Easter	

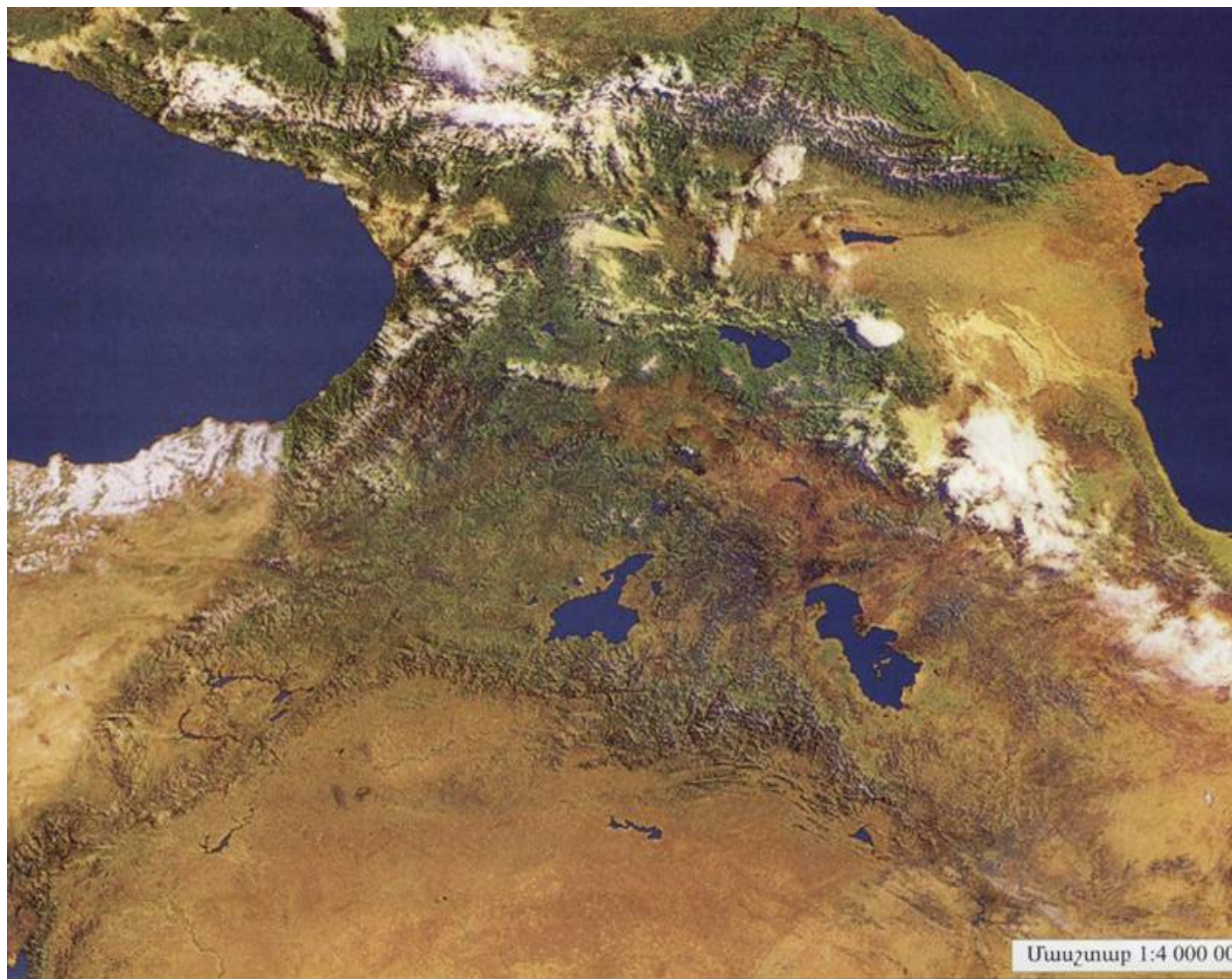
Ծանոթություն՝

Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են նշվել նաև ավանդական և եկեղեցական տոներ, միջազգային օրեր, իսկ կառավարության որոշմամբ՝ մասնագիտական և այլ տոներ ու հիշատակի օրեր:

Note:

Traditional and religious holidays can be celebrated in the Republic of Armenia as well, international days and according to the government decree-professional and other holidays and remembrance days.

ՏԱՐԱԾԱՇՐՉԱՆԸ ՏԻԵԶԵՆՔԻՑ
REGION FROM SPACE

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ
 ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ 2013 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION AS OF JANUARY 1, 2013

ՄԱՐԶԵՐ	10	MARZES
ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ	915	COMMUNITIES
քաղաքային	49	urban
այդ թվում՝ ք.Երևան ¹	1	including Yerevan city ¹
գյուղական	866	rural

ՏԱՐԱԾՔԸ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ
TERRITORY AND POPULATION BY ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

Մարզերը և ք. Երևանը	Տարածքը, կմ ² Territory, km ²	Մշտական բնակչության թվաքանակը (2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ), 1 000 մարդ Number de jure population (as of January 1, 2013), 1 000 persons			Marzes and Yerevan city
		ընդամենը total	քաղաքային urban	գյուղական rural	
Հայաստանի Հանրապետություն	29 743	3 026.9	1 917.5	1 109.4	Republic of Armenia
ք. Երևան	223	1 066.3	1 066.3	-	Yerevan City
Արագածոտն	2 756	133.0	30.6	102.4	Aragatsotn
Արարատ	2 090	261.4	74.5	186.9	Ararat
Արմավիր	1 242	267.1	85.3	181.8	Armavir
Գեղարքունիք	5 349 ²	235.6	71.3	164.3	Gegharkunik
Լոռի	3 799	234.7	137.2	97.5	Lori
Կոտայք	2 086	255.3	138.2	117.1	Kotayk
Շիրակ	2 680	251.3	146.3	105.0	Shirak
Սյունիք	4 506	141.7	95.3	46.4	Syunik
Վայոց ձոր	2 308	52.2	18.4	33.8	Vayots dzor
Տավուշ	2 704	128.3	54.1	74.2	Tavush

¹ 12 վարչական շրջաններով:
With 12 administrative districts.

² Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including Lake Sevan.

ՄԱՐԶԵՐԸ, ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԸ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ
 MARZES, YEREVAN CITY AND COMMUNITIES

(2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of January 1, 2013)

	Համայնքների քանակը Number of communities		
	ընդամենը total	քաղաքային urban	գյուղական rural
Հայաստանի Հանրապետություն Republic of Armenia	915	49	866
ք. Երևան Yerevan City	1 ¹	1 ¹	-
Արագածոտն Aragatsotn	114	3	111
Արարատ Ararat	97	4	93
Արմավիր Armavir	97	3	94
Գեղարքունիք Gegharkunik	92	5	87
Լոռի Lori	113	8	105
Կոտայք Kotayk	67	7	60
Շիրակ Shirak	119	3	116
Սյունիք Syunik	109	7	102
Վայոց ձոր Vayots dzor	44	3	41
Տավուշ Tavush	62	5	57

¹ Բաժանվում է 12 վարչական շրջանների:
 Is divided into 12 administrative districts.

ԽՈՇՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ
 BIG CITIES / TOWNS

(2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)

(as of January 1, 2013)

	Մշտական բնակչության թվաքանակը, 1 000 մարդ Number of de jure population, 1 000 persons	Հեռավորությունը մինչև Երևան, կմ Distance to Yerevan, km	
Երևան	1 066.3	-	Yerevan
Գյումրի	121.3	118	Gyumri
Վանաձոր	85.7	115	Vanadzor
Վաղարշապատ	46.7	20	Vagharshapat
Աբովյան	43.9	18	Abovyan
Կապան	43.2	301	Kapan
Հրազդան	42.0	50	Hrazdan
Արմավիր	29.4	44	Armavir
Արտաշատ	22.3	30	Artashat
Իջևան	21.1	132	Ijevan
Գավառ	20.6	92	Gavar
Գորիս	20.6	236	Goris
Մասիս	20.4	14	Masis
Չարենցավան	20.4	36	Charentsavan
Արարատ	20.3	47	Ararat
Արթիկ	19.5	100	Artik
Սևան	19.3	66	Sevan
Աշտարակ	18.8	19	Ashtarak
Դիլիջան	17.7	96	Dilijan
Սիսիան	14.9	206	Sisian
Ալավերդի	13.3	162	Alaverdi
Ստեփանավան	13.1	139	Stepanavan

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԻ
 ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ

NUMBER OF PERMANENT POPULATION
 OF YEREVAN CITY ADMINISTRATIVE DISTRICTS

(հունվարի 1-ի դրությամբ, 1 000 մարդ)
 (as of January 1, 1 000 persons)

	2012	2013
ք. Երևան Yerevan City	1 061.0	1 066.3
Աջափնյակ Ajapnyak	108.4	108.7
Ավան Avan	53.2	53.3
Արաբկիր Arabkir	117.6	117.2
Դավթաշեն Davtashen	42.4	42.5
Էրեբունի Erebuni	123.3	124.4
Կենտրոն Kentron	125.5	126.0
Մալաթիա-Սեբաստիա Malatia-Sebastia	133.0	133.7
Նոր-Նորք Nor-Nork	126.3	127.4
Նորք-Մարաշ Nork-Marash	12.0	12.0
Նուբարաշեն Nubarashen	9.6	9.7
Շենգավիթ Shengavit	135.8	137.2
Քանաքեռ-Զեյթուն Qanaker-Zeytun	73.9	74.2